JOHANNIS SELDENI ANGLI
LIBER de NUMMIS.

IN QUO

Antiqua pecunia Romana & Græca metitur precio ejus, quæ nunc est in usu.

Huic Accedit

BIBLIOTHECA NUMMARIA,

SIVE

Elenchus Auctorum, qui de antiquis Nummismatibus, Hebraïs, Græcis, Romanis; necnon de Mensuris, ponderibus, & mensuris, ad hunc usque annum scripserunt.

LONDINI,

Prostant venales apud *Mosem Pitt*, ad insigne *Angeli* in D. *Pauli* cœmiterio. M. DC. LXXV.

JOHANNIS SELDENI ANGLI

LIBER de NUMMIS.

IN QUO

Antiqua pecunia Romana & Græca

metitur precio ejus, quæ nunc est in usu.

Hinc Accedit

BIBLIOTHECA NUMMARIA,

SIVE

Elenchus Auctorum, qui de antiquis Numismatibus, Hebræis, Græcis, Romanis; necnon de Monetis, ponderibus, & mensuris, ad hunc usque annum scripserunt.

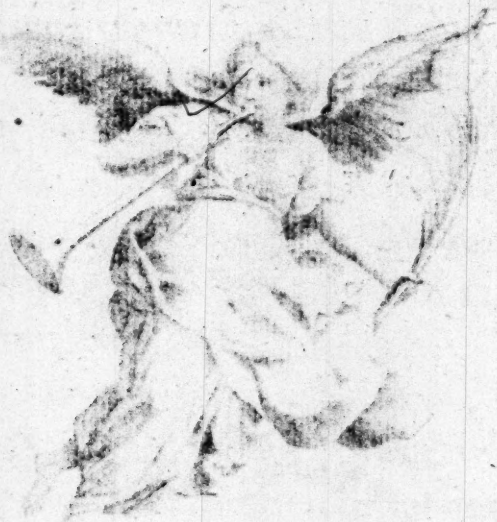

LONDINI,
[illegible]
[illegible]

JOHANNES SELDENUS
SIM. DEWES *Equiti Aurato*
Librum de Nummis Merito consecrat.

Multum tibi debeo ornatissime Dewes, *beneficiis & benevolentia devinctus. Amore rependo amorem. Sed à te jugiter augente beneficia efficerer ingratus, nisi hæc memoria ea me culpa liberaret. Ita habeo, non reddo gratiam. At vide quid egerim; Ad te omnis antiquitatis elegantem, & diligentissimum investigatorem vel hinc mitto* Romanam, & Græcam *Pecuniam, redactam ad rationem nostri æris. Scio aliquot Doctissimos homines* Gallos, Italos, & Germanos *ut palæ-*

stricè spatiatos esse in hoc Xysto: neminem video ab Olympiæ coronam petiisse. Ipse æquationem feci ratione deducta à minimo pondere seminis hordei, usque ad majus talenti, & ex bonitate auri. Quibus ponderibus & bonitate poterunt alii populi eam pecuniam metiri precio æris, quod in usu habent. Sed Nummarium, leve tamen munus meæ erga te observantiæ testimonium reddet.

Ex med. Templ.
Calend. Maii, 1642.

J. S.

Lectori.

Lectori.

CUm haud ita pridem, in amici cujusdam Bibliotheca excutienda, D. *Pittius* Bibliopola esset occupatus: incidit ex-insperato in hunc libellum Cl. *Seldeni*, τῷ μακαρίτῃ, non antea in lucem editum. Quem postquam avidis paulisper inspexerat oculis, rogavit mutuum, quò typis mandaret; lætusque statim accepit. Acceptum summo *Angliæ* Justitiario D. *Matheo Halesio* Equiti aurato, Testamenti utpote *Seldeniani* Executori, ostendit: & factâ imprimendi copiâ, opem à me petiit, ut ἀυτόγραφον, malè cum esset descriptum, quam emendatissime prodiret in publicum. Operam ideoque

oque ante omnia contuli, ad revocandum literas fugitivas, mendaque corrigenda; postea ita formare mihi curæ fuit, ut minimam lectori crearet molestiam. A primo dubitavi, fateor, de *Nypso*; sed hunc mihi scrupulum exemit *Labbeus*, apud quem paginâ 167. Bibliothecæ M. S. S. hoc nomen occurrit. Parvulo huic tractatui adjunximus, in gratiam Studiosorum antiquitatis nummariæ, bibliothecam, quæ ad illam spectat materiam; & unà cum additamentis, catalogum exhibet absolutissimum omnium auctorum, qui de antiquis numismatibus, & monetis; necnon de ponderibus, & mensuris, ad hunc usque annum scripserunt. Hisce fruere & Vale.

J. H.

JOHAN-

JOHANNIS SELDENI
LIBER DE
NUMMIS.

Libræ fuerunt *Latina*, *Attica*, *Græca*.

Latinam ex duodecim unciis,

Atticam ex ſeptuaginta quinque drachmis faciunt *Priſcianus* in Libro de Nummis, & *Rhemnius Fannius* in carmine de ponderibus: Hancque *Mnan* appellari à *Græcis*, *Minam* à Latinis.

Libram *Græcam*, quam *Euboicam* vocat Herodotus, & centum drachmis conſtituit idem *Fannius*.

Unciam ex octo drachmis:

Drachmam ex tribus Scripulis:

Scripulum ex ſex ſiliquis, vel ex quatuor Lupinis. Sed octo Lentes Scripulum conſtituere falſum eſt apud ipſum *Fannium*: quoniam Semen Lupini eſt ponderis ſex Lenticularum. Itaque rectè ſcripſit *M. Junius Nypſius* in libro de Menſuris ſcripulum eſſe ex octo granis ciceris: Quia ſemen Lupini, & duo grana ciceris æqualia ſunt in pondere: Idem *Junius* non recte tradit ſiliquam continere tria hordea. Nam ſiliqua continet quatuor hordea, quia æquale pondus videmus Lenticulæ, & hordei.

Ergo Scripulum fuit ex viginti quatuor hordeis:

Uncia ex quingentis ſeptuaginta ſex.

Libra *Latina*, quam *Italicam Priſcianus* nominat, ex ſex Millibus nongentis duodecim.

Libra *Attica* ex quinque Millibus quadringentis.

Libra *Græca* ex ſeptem Millibus ducenis.

Ita Libra *Latina Atticam* excedit ſextante ſemuncia, & drachma, & drachma minor fuit, quam *Græca*, ſemuncia.

Nummi potiſſimum in Ære, in argento, & in auro fuere.

Æneum taxari ex pondere, argenteum poteſtatem habere ex numero ænei ſcribit Voluſius Metianus. Aureus vero diſtribuitur in argenteis.

Romani nummi fuere

Ex ÆRE

As Libræ pondus teſte *Varrone*:

Triens Tertia pars Aſſis ex quatuor unciis:

Quadrans quarta pars ex tribus unciis: propterea à *Plinio* alio nomine dicitur.

Triuncis. Nota Aſſis fuit ex altera parte *Janus Geminus*, ex altera roſtrum navis. In Triente, & Quadrante erant rates.

Dipondium bilibrem referunt *Varro*, *Plinius* & *Priſcianus*.

Grave æs ex denis Aſſibus conſtituit *Sex. Pompeius*.

Primo autem bello *Punico* cum Reſpub. impenſis non ſufficeret, ait *Plinius* conſtitutum, ut Aſſes ſextantario pondere ferirentur, quinque partium facto lucro. Poſtea *Annibale* urgente Aſſes unciales facti *Q. Fabio Maximo*, Dict. Mox ſemunciales Lege *Papyriana*.

Hinc As ſecundus ſextentarii ponderis

Sextans

Sextans appellatur à *Varrone*: & Asses Semunciales videntur à *Sex. Pompeio* vocari.

Breves nummos ex Ære, & Triens *Papyrianus* ex quatuor Scripulis.

Sextula nuncupatur à *Varrone*.

Ex ARGENTO

Nummum *Romæ* primo conflatum à *Servio* Rege refert *Carrisius Grammaticus*. Signatum *Plinio* credimus à *Q. Fabio Cos.* quinque annis ante primum bellum *Punicum*. à figura cælaturæ dicti fuere

Bigati &

Quadrigati ut asserit *Pompeius*: à numero autem æneæ monetæ, cujus precium tenebant,

Sestertii,

Quinarii,

Denarii, Itaque & *Varro* & *Volusius* & *Priscianus* scribunt denarium vocari quod denos æris valeret:

Quinarium quod Quinos:

Sestertium quasi semis tertium: nummum scilicet duarum semissis librarum: & tunc

Libellam *Volusius* tradit sestertii decimam partem: & Teruncium quadrigessimam partem.

Verum quando *Annibale* urgente Asses facti fuere unciales, teste *Plinio* placuit

Sestertium permutari quaternis Assibus,

Quinarium Octonis,

Denarium sexdecim. Inde Denarium notam XVI. perscriptam tradit *Volusius*.

Victoriatus nummus peregrinus, ut idem ait, ex *Illyrico*

Illyrico adductus Lege *Clodia Romæ* percussus, & Victoria signatus, tantundem valet, quantum Quinarius.

Sed Nummi nomen commune fuisse Sestertii, Denarii *Cicero*, & *Plinius* indicant. Nam ille modo quinque Millia Sestertia dicit *Scanditium* adnumerasse *Apronio* jussu *Verris*. *Plinius* verò væniisse murem ducenis nummis *Casilinum* obsidente *Annibale* tradit, quos ducentos Denarios appellaverat *Valerius Maximus*. Quare cum *Asinius Celer* mullum piscem mercatus fuerit septem, vel octo Millibus Nummûm (hoc *Plinius*, illud tradit *Macrobius*) incertum est, sint ne Sestertii, an Denarii.

Ex AURO

Nummum pòst annos sexaginta duos percussum, quum argenteus fuerit asserit *Plinius*, Ita ut scripulum valeret Sestertiis vicenis: quod efficit in Libra ratione Sestertii, qui tunc erant, Sestertios Nongentos.

Aureus Itaque Nummus percussus est anno urbis DXLII. *Annibale* urgente, quando Asses unciales facti: quando placuit Sestertium Assibus permutari.

Sed si scripulum auri valeret Sestertiis vicenis, ut Scriptum est apud *Plinium*, scripula viginti quatuor, quæ sunt in uncia, efficerent in Libra ter mille & septingentos sexaginta Sestertios.

Scripulum vero precii duodecim semissis Assium efficit in Libra Sestertios Nongentos, ut Librarii pro XIIS. Scripserunt XXIIS. Post hæc inquit *Plinius*, placuit quadriginta millia signari ex auri Libra.

Tu verò *Dewes* habes aureum nummum *C. Julii Cæsaris*

Ter.

Ter. Dict. ponderis ſex ſcripulorum & quatuor ſiliquarum: qui nummus percuſſus fuerit anno urbis DCCVI, Quando *Scipione*, *Afranio* & *Juba* victis, Libertate omnino ſublata, ipſe *Cæſar* tertio conſtitutus fuit Dictator, ſed in decennium & ei Eligendorum Magiſtratuum auctoritas populi attributa. Habes etiam nummos aliorum Principum, & *Domitiani*, ad quem Libros Hiſtoriæ Navalis miſit *Plinius*, ponderis paulatim imminuti. Sed ex pondere tui nummi *Cæſariani*, colligimus potuiſſe ex auri Libra ſignari hujuſcemodi nummos quadraginta tres, ſuper exiſtente etiam ſcripulo, & duabus Siliquis. Idem Numerus fortaſſe fuit apud *Plinium*, facili Lapſu ex XLIII. in XLM.

In *Græcia Julius Pollux* refert nummos

Ex ÆRE

Chalcon Octavam partem Oboli:
Diſchalcon ex duobus Chalcis:
Pentechalcon ex quinque.

Sed Obolo nihil minus *Athenis* dixit *Fannius*: erat Scripulus, ut retulit *Priſcianus* ex *Dardano*. *Pollux* autem conſtituens Drachmam ex ſex Obolis, oſtendit obolum fuiſſe ſemiſcripulum: nominatque Semiobolum ex quatuor Chalcis: & à Numero antiquos nummos

Diobolum

Triobolum, & Tetrobolum: qui inſculptam haberet *Jovis* faciem in altera parte, in altera duas Noctuas: Sicut Trioboli nota fuit *Jovis* facies in utraque parte Dioboli autem noctua.

Ex

Ex ARGENTO

Drachmam *Fannius* fecit ex tribus ſcripulis: *Pollux* ex ſex Obolis: à *Priſciano* nuncupatur

Argenteus, & eſt Drachma *Attica.*

Nam Drachmam *Ægineam*, quam *Athenienſes* magnam dixere, decem Obolis habuiſſe teſtatur idem *Pollux.* Qui &

Didrachmam nominat cujuſmodi

Sicilicus eſt apud *Fannium*, & *Priſcianum.* & apud eundem *Pollucem.*

Bos ex bove inſculpto *Athenienſis*, vel Deliachus nummus.

Præterea ipſe nominat

Tridrachmam

Tetradrachmam: & *Cyrenſium*

Pentadrachmam &

Penteconta-drachmam.

Numiſma *Plutarchus* conſtituit ex centum Drachmis, ſcribens *Tigranem* Seminumiſma dediſſe ſingulis militibus *Pompei*, quas *Appianus* dixit quinquaginta Drachmas.

Ex AURO

Chryſus, auctore *Polemarcho*, fuit ex pondere Didrachmæ. Quare Semichryſus, quem nominat *Alexandrides*, fuit ex pondere Drachmæ. Statera feciſſe Minam *Græcam* id eſt centum Drachmas ait *Pollux*: & alios Stateras refert

Dareicos,

Phillipeios,

Alexan-

Alexandreos:
Corinthiacos etiam ex decem Obolis:
Semistaterem quoque, &
Tetrastaterem *Cyrene*.

Sed facile nummos antiquos redigimus ad pecuniam nostri æris, ubi ostenderimus

Aurum decuplo præstantius fuisse argento:
Denarium continuisse Drachmam, & scripulum:
Drachmam Romæ permutatam decem Assibus:
Drachmam fuisse ponderis nostri Scuti.

Aurum decuplo præstantius Argento docet *Pollux* ex auctoritate *Menandri*, qui quod talentum auri appellaverat mox dixerit decatalentum: & docet *Livius*, qui refert Senatum de mille talentis, quæ *M. Fulvius* Nobilior *Ætolis* jusserat dare populo *Romano* nihil mutasse nisi, ut pro argento aurum dare mallent. Pro argenteis decem dare aurum unum.

Denarium continuisse Drachmam, & Scripulum ostendit pondus Denariorum antiquorum, & indicat *Priscianus* ex septuaginta duobus denariis constituens nonaginta sex Drachmas: Et ex septuaginta duabus siliquis constituens tres Denarios, vel quatuor Drachmas. *Livius* etiam Tetradrachmam scribit fuisse ponderis trium Denariorum. At cum *Plinius* Drachmam *Atticam* Denarii pondus habere dicat: Et cum *Aulus Gellius* Myrias Drachmas, quas poscebat *Lais*, interpretetur Denariorum decem millia: Intellexere de Denario decussi. Ut omnino corrupte Legatur apud eundem *Plinium* tertiam partem Minæ adæquare pondus triginta novem Denariorum. Nam tertia pars Minæ *Atticæ* adæquat pondus viginti quinque Denariorum, qui sint decussis. Et Minæ *Græcæ* tertia pars totidem item Denariorum pondus adæquat, qui essent ex sex-decim Assibus.

Drachmam

Drachmam *Romæ* permutatam decim Assibus dicitur ex *Plutarcho*, quindecim millibus Assibus æstimante mille quingentas Drachmas.

Drachma est ponderis septuaginta duorum seminis hordei: hoc est ex tribus scripulis. Ejusdem ponderis est noster nummus aureus, quem Scutum appellamus: Et qui permutatur quadrigentis viginti Quatrenis *Venetis*: qui constituunt Septuaginta Solidos singulos ex sex Quatrenis. Ex hujusmodi autem viginti solidis facimus Libram. Nam in hac adæquatione sumpsimus Quatrenos *Venetos* communes omnibus *Italis*.

Igitur ex adæquato pondere Drachmæ, & Scuti, & ex auro decuplo præstantiore argenteo, Drachma decima pars Scuti valeret septem solidis: nisi antiqui nummi aurei in bonitate auri, duabus ferè ex viginti quatuor partibus, quos aurifices appellant Characterers, præstarent auro nostri Scuti, quod in bonitate est Characterum viginti duorum tantum. Illi enim antiqui nummi sunt ex auro puro, & Obryzo, ex fluminum ramentis, & arrugia quæsito, quod statim aurum est: vel quod in mettallis repertum, & igne perfectum, recoctum profecerit ad bonitatem: Cujusmodi auri etiam sunt Ducati, *Hungarii* potissimum. Si autem adæquemus aurum nostri scuti ad bonitatem Obryzi: & nummis antiquis recte constituemus precium nostro ære: Et æstimare poterimus omne aliud aurum, cui insit argentum vel dena, vel nona, vel octava, vel alia parte. Aurum vero Scuti adæquemus cum Obryzo, si unamque ex decem, & octo partibus ipsius Scuti, quas non filiquas, aurifices autem Characteres, sed in pondere dicunt, fingamus esse precii viginti sex Quatrenorum, & semis: sicut sunt singulæ partes Ducati ponderis Drachmæ, & filiquæ. Tunc enim Scutus valeret Quatrenis Quadrigentis Septuaginta septem. Hac itaque ratione.

Drachma

Drachma decima pars Scuti in bonitate Obryzi permutatur octo ſolidis, minus tribus ex denis partibus Quatreni.

Obolus ſexta pars Drachmæ octo Quatrenis minus una ex viginti partibus Quatreni:

Chalcus octava pars oboli Quatreno ferè.

Argenteum numiſma ex centum Drachmis conficeret undecim ſcutos, Libram, & Solidos viginti quinque, ex Drachma *Romæ* decem Aſſibus permutata.

Aſſis decima pars Drachmæ adæquaret quatrenos quatuor, & ſeptuaginta ſeptem centenas partes Quatreni:

Triens Quatrenum, & Quinquaginta novem centenas partes:

Quadrans Quatrenum, & decem novem centenas partes.

Denarius ex Drachma, & ſcripulo fuiſſet ex ſexaginta tribus Quatrenis, & ſenis ex decem partibus alterius, ſi Libræ *Attica*, & *Latina* æquales fuiſſent. Sed cum *Latina* *Atticam* excedat ſextante ſemuncia, & Drachma, hoc eſt mille quingentis duodecim hordeis: Hæc dividuntur in ſeptuaginta quinque Drachmis Libræ *Atticæ*, ita, unamquamque Drachmam in Libra *Latina* efficiunt viginti hordeis, & paulo plus majorem, quam ſit in Attica. Quæ hordea in unaquaque Drachma conſtituunt Quatrenos undecim, & quintam partem alterius.

Inde dicimus Denarium ea ratione fuiſſe ex duodecim ſolidis, duobus Quatrenis, & quatuor Quinariis partibus Quatreni:

Quinarium ex ſex ſolidis, Quatreno, & duabus Quinariis partibus:

Seſtertium ex ſolidis tribus, & ſeptenis ex decem partibus Quatreni. Quomodo Quadrans eſt quaſi ſexta decima pars Seſtertii, ut *Voluſius* ait.

Item Libra auri efficiens Seſtertios nongentos fuiſſet ex

Scutis

Scutis quadriginta, Solidis sexdecim, Quatrenis quatuor.

Nummos vero aureos quadriginta tres in Libra, & solidis decem & septem.

Chrysus ex pondere Didrachmæ conficit duos Scutos, & decem novem Solidos:

Stater undecim Scutos, Libram, & solidos quinque.

Dareicus est precii Chrysi. Nam *Xenophon* talentum auri ex tricenis Dareicis dixit esse.

Philippeius, quem habebat *Jacobus Sadoletus* cardinalis optimus, & doctissimus, fuit ponderis trium Drachmarum, totidemque siliquarum, hoc est trium Ducatorum.

Alexandreium concisum ejusdem ponderis penè apud se esse testatur *Henricus Glareanus*.

Statera *Corinthiacum* ex decem Obolis, facimus ex tresdecim Solidis, Quatreno, & semis. At *Enthymius* refert Statera à *B. Petro* inventum in ore piscis, fuisse ex quatuor Drachmis, hoc est ex Libra, Solidis undecim, Quatrenis quatuor, & quatuor quinariis partibus alterius.

Alium Statera fecit *B. Hieronimus* ex viginti Obolis, duplicatum scilicet *Corinthiacum*.

Galli, *Germani*, *Brittanni*, *Flandri*, & *Hispani* hos ipsos nummos poterunt metiri precio æris, quod in usu habent ex ejus adæquatione à nobis facta cum Denario *Romano*: quem dicemus conficere in *Gallia* solidos sex, Denarios duos *Turonenses*, & quatuor quinarias partes alterius: in *Germania* communiter quindecim Cruciatos, minus vigesima quinta parte unius: in *Brittannia* Solidos quinque Sterlinorum, Denarios novem *Turonenses*, & quatuor quinarias partes alterius: in *Flandria* sex Stauros, & paulo plus Denariis octo *Turonensibus*: in *Hispania* Maravilios fere sexaginta quinque quam adæquationem fecimus, quia Denarius *Turonensis* est precii nostri Quatreni: ex *Turonensibus* Denariis duodecim est solidus item *Turonensis*:

ex

ex quinque in *Germania* communiter est Cruciatus: ex tresdecim in *Brittannia* solidus Sterlinorum: ex undecim, & paulo plus in *Flandria* Staurus. Maravilius est precii nostri Quatreni, & paulo plus septimæ partis alterius: Quoniam Realis est ex triginta quatuor Maraviliis: & Ducatus permutatur undecim Realibus, Denarius autem *Turonensis* partitur in quatuor Pictis, cujusmodi apud majores nostros fuere Bagari: & ex quadraginta quinque solidis *Turonensibus* fit Scutus, qui cognominatur à sole. & ex duobus Cruciatis fit *Caroleus*, ex *sex Grossus Argentinensis*, ex Octuaginta Coronatus. Centum vero octuaginta solidi Sterlinorum conficiut Libram precii quinque Scutorum. Staurus tandem partitur in quatuor hordeis: & triginta octo Stauris Scutus permutatur.

Talentum.

Olim fuisse minimi precii indicat *Homerus*: apud quem quarto Loco datur præmium in æquorum certamine. Fuit ex tribus Chrysis ut ait *Pollux*: postea ita auctum, ut à *Fannio* dicatur nihil *Athenis*

——— *Obolove minus, majusve Talento.*

Nomen ipse indicat fuisse pondus:

In ÆRE

Quidem pondus centum viginti quinque Assium Librarium. Nam *Dionysius* duo millia hujusmodi Assium constituere ait sexdecim Talenta in pondere æris. *A Phavorino* dicitur esse sex millibus Quadrantibus, sex scilicet scripulorum singulis. Nam tot ejusmodi Quadrantes

constituunt centum viginti quinque Libras æris: ad quot Talentum redactum fuisse etiam tradit *Epiphanius* in Libro de mensuris.

In ARGENTO

Talenta alia omnia fuere, nisi quæ Talenta auri vocantur: ex quibus diximus unum dari pro decem argenteis. Ex Talentis *Atticum* paruum à *Fannio*, & à *Polluce* dicitur ex sex millibus Drachmis, vel ex sexaginta Minis *Græcis*. *Seneca* controversia trigesima quarta, quam *Priscianus* appellat Librum decimum Epistolarum ad *Novatum*, in hoc Talento collocat viginti quatuor Sestertia: quæ, ipso *Prisciano* interprete, sunt sexaginta Libræ ex primo Sestertio duarum semissis Librarum. Qua ratione & *Gellius* tresdecim talenta, quibus emptus fuit *Bucephalus*, æris *Romani* summam esse dixit trecentum duodecim Sestertium. Ut omnino Legamus corruptè apud *Plinium* hoc Talentum taxari sex decim Sestertiis. Ex quatuor millibus quingentis Denariis, hoc est ex sex millibus Drachmis *Sex. Pompeius* item fuisse ait

Cistophorum, &
Talentum *Rhodium*

Sed *Atticum* magnum ex centum Minis *Atticis*, id est ex septem millibus quingentis Drachmis fecit *Priscianus*: quas tamen Minas dixit esse Libras *Romanas* octoginta tres, & semunciam: cum recta computatione sunt septuaginta octo Libræ *Romanæ*, & semuncia. Sed *Cn. Manlius* hoc Talentum *Antiocho* non minus pondo octoginta *Romanis* ponderibus decrevit, ut ait *Livius*. Quod cum *Sex. Pompeius* Talentum *Atticum* retulit sex millium Denariorum: quod *Priscianus* quandoque *Atticum* magnum, & quæ *Gellius* dixit tria Talenta *Attica* Nummi *Romani* fuisse

Sestertia

Seſtertia duo, & Septuaginta millia, non *Atticum*;

Sed *Achaicum* Talentum apud eos Auctores Legendum puto. *Achaicum* enim Talentum ex ſex millibus Denariis fuiſſe videmus ex *Polybio*, ut ait *Livius* tradente *Achæis* centum talentis ſtetiſſe redemptionem mille ducentorum civium *Romanorum*: cum quingentos Denarios precium in capite, quod redderetur dominis, ſtatuiſſent. Et hujuſcemodi tria talenta ex decem, & octo millibus Denariis conſtituunt Seſtertia duo & Septuaginta millia, quæ dixit *Gellius*. Tria autem Talenta *Attica* parva ſunt ex quinquaginta quatuor millibus Seſtertiis: Et tria magna ex Sexaginta ſex millibus ſeptingentis tantum.

Euboicum Talentum nominat *Polybius* in pace *Scipionis* cum *Carthagenſibus*: *Romano* nummo quatuor millium Denariorum relatum à *Pompeio*.

Æginæum majus aliis Talentis *Græcis* ait *Pollux*, ex decim millibus Drachmis *Atticis*, quot ſcribit *Appianus Tigranem* dediſſe ſingulis Tribunis, qui erant in Exercitu *Pompei*, quodque *Plutarchus* nominat Talentum: quale poſcebat *Lais*, vel Myrias Drachmas.

Babylonicum Pollux recenſet ex ſeptem millibus Drachmis, hoc eſt ſeptuaginta Minis *Græcis*, vel *Euboicis*, ut appellat *Herodotus* explicans hoc ipſum Talentum.

Quod & *Romanum* fuiſſe oſtendit *Servius* ex autoritate, ut ait, Plauti, apud quem cum quidam dixiſſet debere centum quadriginta Libras, paulo poſt intulit.

Talenta tot, quot ego, & tu ſumus.

Erat itaque ex quinque millibus ducenis quinquaginta Denariis.

Ægyptiacum pondo octoginta capere *Varro* tradit: quæ ſunt ſeptem millia, & ſexcentæ octoginta Drachmæ.

Syraicum nominat *Pollux* ex mille quingentis Drachmis c

Siculum.

Siculum antiquum ex viginti quatuor nummis:

Siculum posterius ex duodecim. Et *Pompeius Alexandrinum* recenset ex duodecim Denariis *Neapolitanum* ex sex *Syracusanum* ex tribus,

Rheginum ex Victoriato.

Collapsa Republica alii Nummi fuere sub imperatoribus: Et *Lampridius* nominat Semisses, Tremisses, Quartarios, Senarios, Bilibres, & Centenarios. *Junius Nypsius* hos nummos posteriores redegit

Ad Libram viginti Solidorum:

Ad Solidum ex duodecim Denariis:

Ad Denarium vigesimam partem unciæ.

Libram in Ære, in Argento, in auro etiam ostendunt imperatores *Constantinus*, *Gratianus*, *Valentinianus*, *Theodosius*, *Arcadius* & *Honorius*.

Sed *Arcadius* & *Honorius* Libram Æris vigesimam quintam partem solidi tradunt esse.

Libram Argenti *Arcadius* ipse, *Theodosius* item & *Valentinianus* dividunt in sexaginta Argenteos nummos:

Libram auri in septuaginta duos Solidos Obryziacos: *Arcadius* vero, & *Honorius* in viginti quinque Solidos.

Dion autem aureum nummum distribuit in viginti quinque Denariis.

Itaque ex precio nostri Æris excurrentis redacto ad antiquam pecuniam eo modo, quem retulimus sunt

1. Denarius argenteus *Nypsi* — Solidi III, Quatreni II, & fere tres ex sex-decim partibus Quatreni

2. Libra Æris — Solidi XII, Denarii II. & paulo plus Semis.

3. Argenteus Nummus Imp p — Solidi XII Denarii VIII, & paulo plus septem ex denis partibus Denarii

4. Denarius aureus *Nypsi* — Libra, Solidi XI. Denarii fere decem.

5. Soli-

5. Solidus argenteus *Nypſi* — Libra, Solidi XIIX, Denarius, & octava pars alterius.

6. Solidus Obryziacus — Scutus, Libra, Solidi XVI, & fere tres octone partes Denarii.

7. Solidus autem Imp p — Scuti IV, Libra, Solidi V, Denarii V. & ſemis ferè:

8. Aureus Nummus *Dionis* — Scuti IV, Libra, Solidi XI, Denarii VIII.

9. Solidus aureus *Nypſi* — Scuti V, Libra, Solidi X, Denarii quaſi X.

In antiquis autem nummis ſunt

10. Teruncius *Voluſii* — Novem vicenæ partes Quatreni.

11. Chalcus — Quatrenus ferè.

12. Quadrans } Quatrenus & decem novem centenæ
13. Triuncis- } partes.

14. Triens- } Quatrenus & quinquaginta novem cen-
15. Sextula- } tenæ partes.

16. Libella — Quatrenus & paulo plus octo ex denis partibus.

17. Dichalcus — Quatreni fere II,

18. Semiobolus — Quatreni III, paulo plus decem novem ex vicenis partibus.

19. As — Quatreni IV, & ſeptuaginta ſeptem ex centenis partibus.

20. Pentechalcus — Quatreni ferè V.

21. Obolus — Solidus, Quatrenus, & decem novem vicenæ partes.

22. Dipondium — Solidus, Quatreni III, & quadraginta quatuor ex centenis partibus.

23. Diobolus — Solidi II, Quatreni III, & decem, & octo vicenæ partes.

24. Seſter-

24. Seſtertius — Solidi III, & ſeptem denæ partes Quatreni.

25. Triobolus — Solidi III, quatreni V, & decem & ſeptem vicenæ partes.

26. Tetrobolus — Solidi V, Quatrenus, & ſexdecim vicenæ partes.

27. Quinarius ——— }
28. Victoriatus ——— } Solidi VI, Quatrenus &
29. Talentum Rheginum } duæ Quinariæ partes
30. Grave æs ——— }
31. Drachma *Attica* — } Solidi VII, Quatreni V, & ſep-
32. Argenteus ——— } tem ex denis partibus alterius.

33. Denarius — Solidi XII, Quatreni II, & quatuor Quinariæ partes unius:

In *Gallia* — Solidi VI, Denarii II *Turonenſes*, & quatuor Quinariæ partes Denarii.

In *Germania* — Cruciati XV minus vigeſſima quinta parte Unius.

In *Brittania* — Solidi V Sterlinorum, Denarii IX *Turonenſes*, & quatuor Quinariæ partes Denarii.

In *Flandria* — Stauri VI, & Denarii paulo plus VIII, *Turonenſes*.

In *Hiſpania* — Maravilii fere LXV.

34. Drachma *Æginea* — } Solidi XIII, Quatrenus &
35. Stater *Corinthiacus* — } ſemis.

36. Didrachma ——— }
37. Sicilicus ——— } Solidi XV, Quatreni IV, & Qua-
38. Bos ——— } tuor ex denis partibus Quatreni.

39. Tridrachma — Libra, Solidi III, Quatreni V, & decima pars alterius.

40. Talen-

40. Talentum *Syracuſanum* — Libra, Solidi XVII, quatreni II. & duæ quinariæ partes alterius.

41. Tetradrachma — Libra, Solidi XI, Quatrenii II, & octonæ ex denis partibus unius.

42. Pentadrachma — Libra, Solidi XIX, Quatreni II. & ſemis

43. Talentum *Neapolitanum* — Scutus, Solidi IV. Quatreni IV. & quatuor quinariæ partes unius.

44. Semichyrſus — Scutus, Solidi IX, Quatreni III.

45. Talentum in Ære — Scutus, Libra, Solidi IX. Quatreni II. & quarta pars alterius.

46. Talentum *Alexandrinum* — Scuti II, Solidi IX, quatreni II, & tres quinariæ partes unius.

47. Chryſus — } Scuti II, Solidi XIX.
48. *Dareicus* — }

49. Aureus Nummus — Scuti II, Libra, Solidi XIX.

50. Philipeius — } Scuti III, Libræ II, Solidi II.
51. Alexandrinus }

52. Semiſtater — — } Scuti V, Libræ II, Solidi II,
53. Pentacontadrachma } Quatreni III,

54. Stater — } Scuti XI, Libra, Solidi V.
55. Numiſma }

56. Talentum *Siculum* poſterius — Scuti XX IIX, Libræ III, Solidi IV.

57. Tretraſtater — Scuti XLV, Libra, Solidi X.

58. Talentum *Siculum* antiquum — Scuti LVII, Libra, Solidi XIIX.

59. Talentum *Syraicum* — Scuti CLXX, Libra, Solidi V.

60. Talentum *Euboicum* — Scuti DLXXXV, Libræ II, Solidi VIII, Quatreni V, & semis.

61. Talentum *Atticum* paruum. }
62. Talentum *Rhodium.* } Scuti DCLXXXI,
63. Ciſtophorus. } Libra, Solidi X.

64. Talentum *Babylonicum* — }
65. Talentum *Romanum* — } Scuti DCCXCV.

66. Talentum *Atticum* magnum — Scuti DCCCLI, Libræ II. Solidi XV.

67. Talentum *Achaicum* — Scuti CMVIII, Libræ II.

68. Talentum *Ægineum* — Scuti MCXXXV. Libræ, Solidi X.

Alexandreius — 51
Argenteus — 32
Argenteus Impp — 3
As — 19
Aureus — 49
Aureus *Dionis* — 8
Bos — 38
Chalcus — 11
Chryſus — 47
Drachma *Æginea* — 34
Drachma *Attica* — 31
Grave æs — 30
Libella — 16
Libra æris — 1
Numiſma — 55
Obolus — 21
Pentadrachma — 42
Pentacondrachma — 53
Pentechalcus — 20
Philippeius — 50
Ciſtophorus — 68
Dareicus — 48
Denarius — 35
Denarius Argenteus *Nypſi* — 1
Denarius Aureus *Nypſi* — 4
Dichalcus — 17
Didrachma — 36
Diobolus — 23
Dipondium — 22
Sextula — 15
Sicilicus — 37
Solidus Argenteus *Nypſi* — 5
Solidus aureus Impp — 7
Solidus aureus *Nypſi* — 9
Solidus Obryziacus — 6
Stater — 54
Stater *Corinthiacus* — 35
Talentum *Achaicum* — 67
— *Æginæum* — 68
— *Alexandrinum* — 46

Quadrans

Quadrans 12
Quinarius 27
Semichrysus 44
Semiobolus 18
Semistater 52
Sestertius 24
Rheginum 29
Rhodium 62
Romanum 65
Siculum Antiquum 58
——posterius 56
——*Syracusanum* 41
——*Syracum* 59
Teruncius *Volusii* 10
Atticum paruum 61
——magnum 66
Babylonicum 64
Euboicum 60
In ære 45
Neapolitanum 43
Tedrachma 40
Tetrastater 57
Tetrobolus 26
Tridrachma 39
Triens 14
Triobolus 25
Triuncis 13
Victoriatus 28

FINIS.